



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerkesztő:
Cím:

Kun Erzsébet
Gázlámpagyűjtés előtt

Forrás:

M. Kemel

1958.9.26.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

665.7

Hely

Idő

u 1958

Személy

Helyszám

Mintha maguk is árnyékok lennének, úgy suhannak a leboruló sötétség árnyai között a lámpagyűjtők. Legtöbbjük fűrgelabú, anekdotás kedvű öregember, aki már harmincöt – negyven éve járja az utcát, hogy lámpáról lámpára lengve »varázshotja« kupaos végével világot gyűjtsen az embereknek. Kedves alakja a neonok és fvlámpák korában sem kopott le a pesti aszfaltról s míg a Belvárosban gyöngyvilágítást aggatnak magukra a házsorok, ő kopott szerszámaival tovább szolgálja az évszázados romantikát idéző fényforrásokat

Ámor csúzlíja

1938-ban 12 800 gázlámpa égett Budapesten, ma 2095-öt tartanak nyilván. Ezek közül a várban 318, a Városligetben 314, az Állatkertben 93 darab van (de a villannyal világított Engels és Köztársaság téren is maradt mutatóba néhány példány) s mindet egyenként kell gyűjtogatni este, oltogatni virradatkor.

Budán 17, Pesten 12 lámpagyűjtő dolgozik. Fejenként átlag 1000 kilométert talpálnak havonta. Nem könnyű mesterség, érthető, hogy az ifjabb korosztályból utánpótlás alig akad.

A fiatal legényekkel amúgy is hadilábon állnak az apókák a budai oldalon. A várban kószáló diákok ugyanis — hogy sötétben udvarolhassanak választottjuknak — előszerével csúzlízzák cserépre a Halászbástya remekművű díszlámpáinak üvegeit. (Egy ilyen fajta lámpára való csi-

szolt és domborított üveg esetenként 1200 forint kárt okoz a népgazdaságnak.)

— Mi, lámpagyűjtők, mindig pártját fogtuk a szerelmeseknek — mondja Magyar János bácsi, az Árpád fejedelem úti közvilágítási őrhely vezetője. — Ha összebújt párt láttunk a padon, még »selejtet« is csináltunk, kihagytunk egy-két lámpát a sorból, hogy ne zavarjuk őket. Ámor azonban maradjon a nyílnál és ne térjen át a csúzlíra.

Klamm Lászlónak, a Gázművek ipari- és közvilágítási osztályvezetőjének is fájnak a csúzlínyomok.

— Több megértést érdemelnénk a lakosságtól — mondja. — Igaz, hogy ma még a háborús károkat sem hoztuk helyre teljesen, deficittel dolgozunk, de — és ezt kevesen tudják — a jövő a gázlámpagyűjtés.

— Míg a magánháztartásokból a villany egyre inkább kiszorítja a gázt, a közvilágításban továbbra is jelentős szerepet játszik. Ködben áttetszőbb, biztonságosabb a villanynál s fehéren izzó fénye páramentes időben is nyugtatóan hat a szemre. A jövő gázlámpájának természetesen nincs szüksége gyűjtőbotra, automatikus kapcsolóberendezéssel működik.

— Külföldön az új gázlámpák már sok várost meghódítottak. Csehszlovákia városai-
ban például modern — óragyűjtésos — gázlámpákat használnak. Efféle megoldást tervezzük Magyarországon is.

Pihenő az őrhelyen

Budapesten — mint tudjuk

— 1856. december 23-án, délután 3 órákor gyűltak ki az első gázlámpák.

Jelenleg négy közvilágítási őrhely működik a fővárosban. Innen indulnak — öt-öt naponként váltakozó időpontban — munkájukra a lámpagyűjtők. Január 1–5-ig például 16.20-kor gyűjtanak, 6.45-kor oltanak, július 11-től 15-ig 20.20-tól hajnali háromnegyed 3-ig égnek a lámpák... Most, hogy ismét rövidülnek a napok, 17 óra körül szállingóznak a Margithídhöz a budaiak.

Őrhelyükön várja őket a szerszám és az ágy. Mert gyűjtés és oltás között nem térhetnek vissza családjukhoz az apókák, itt alszanak sebtiben néhány órát, hogy az oltással ne késsék le a nyomukban settenkedő virradatot. Ha feltornázza magát az égboltra a nap, akkor következik a munka nehezebb része. Vállukon a keskeny lajtorjával, kezükben tisztogató ronggyal harmadszor is végigjárják körzetüket, hogy kicseréljék a gázharisnyákat, megtisztítsák az üvegeket.

Legnagyobb ellenségük a tél. Elgyötört lábuk nehezen birkózik a hóval s a befagyott lámpát »fel kell olvasztani« gyűjtés előtt. Mégis ritkán betegek. Mennek esőben, szélben, ha karmot növeszt a járdákon a hideg, vagy aszfaltot olvaszt a kánikula; nekik egyre megy, a lámpákat gyűjtani kell.

Szabó V. József 37, Balogh Kálmán 34 esztendeje hordja vállán a gyűjtőbotot, a tavaly nyugdíjba ment Nagy Feri apó meg 44 évig olyan pontosan jelent meg naponta, mint a hold, hogy bevilágítsa az éj-

szakát.

— Páros versenyben voltam a holddal — meséli —, de végül lemaradt a vén kopé, mert míg bohémkedvében félarcát elfedte, vagy felhők között pihent, az én lámpásaim akkor is ragyogtak...

— Hiába no! A gáz más, mint a neon. A gázláng melegít: lelke van. Ezért szeretem a mesterségemet.

Félhat... Előkerülnek a kupaos botok, indulnak a lámpagyűjtők: Jó éjszakát!

Kun Erzsébet